

N:o 25.

Auk. till Riksd. kansli den 30 mars 1889, kl. 12 midd.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 8, i anledning af väckt förslag om rätt för den, som vid domstol företett handling i hufvudskrift, att mot vissa vilkor genast återfå densamma.

Uti en inom Första Kammaren väckt motion, n:o 14, har herr A. H. Ölander, under framhållande af den osäkerhet, som vore förenad dermed, att en för vinnande af in-teckning eller annat ändamål till domstol, särskildt häradsrätt, ingifven handling under lång tid vore anför-trodd åt expeditionshafvandes vård, samt att detta kunde undvikas genom en lag, som föreskrefve, att vid ansökan om in-teckning med mera det skulle åligga sökanden att, jemte företeende i hufvudskrift af den till grund för ansöknin-gen liggande handlingen, tillika ingifva en af offentlig myndighet eller två för rätten kända personer behörigen vidimerad afskrift deraf, och att denna sistnämnda finge af rätten behållas, men originalhandlingen, försedd med påskrift af rättens ordförande eller någon af dess ledamöter om dagen och ändamålet för dess uppvisande, genast borde till sökanden återlemnas, föreslagit, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbete och för ett kommande års riksdag framlägga förslag till lag, hvar-igenom, med ändring af nu gällande stadganden i berörda afseende, föreskrifter meddelades derom, att handling, som för något ändamål i

Bih. till Riksd. Prot. 1889. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band 19 Häft.

hufvudskrift för domstol företes, måtte kunna mot vissa vilkor genast återfås.

Första Kammarens tredje tillfälliga utskott, till hvilket denna motion blifvit hänvisad, har hufvudsakligen anført:

att utskottet medgäfvde, att det för de rättsökande bör medföra trygghet och någon gång afsevärd fördel att kunna genast eller efter mycket kort tid återfå viktiga handlingar, som till domstol inlemnas, samt att det väl låte tänka sig, att genom mindre omsorgsfull vård från expeditionshafvandes sida eller genom vådeld eller annan olycka en till domstol ingifven handling kan gå förlorad, innan den hunnit utlemnas till vederbörande och att skada derigenom någon gång kunde uppstå, men att utskottet dock ansåge sig kunna vitsorda, att en mycket lång tids erfarenhet gifvit vid handen, att de farhågor, man i sådant hänseende tror sig kunna hysa, i ganska ringa grad bekräftats af verkligheten, hvarjemte utskottet funnit, att de af motionären omnämnda olägenheter icke kunna på det af honom anvisade sätt afhjelpas utan att skapa verkliga, ständigt återkommande olägenheter;

att vid häradsrätterna kunde på en rättegångsdag inlemnas sådana handlingar, hvarom nu är fråga, i hundratal, och mången gång voro dessa handlingar åtföljda af en mängd andra, ärendet utredande handlingar, hvilkas noggranna granskande kräfde lång tid i hvarje ärende; att i sådana ärenden plägade, till tidsvinst och trygghet för de rättsökande, domstolen först vid tingets slut meddela beslut; att således kunde i dylika ärenden, om hädanefter såsom hittills beviset å handlingen skulle innehålla, att den sökta åtgärden beviljats, originalhandlingen ej utlemnas förrän vid tingets slut; att i öfriga ärenden det till olägenhet för de rättsökande skulle högeligen fördröja rättsförhandlingarne, att domaren omedelbart efter handläggningen af hvarje af dessa i stor mängd förekommande ärenden hade att påteckna och underskrifva bevis om den vidtagna åtgärden; att fel vid handlingarnes påtecknande under sådan brådska lätteligen kunde begås, men att deremot, om, såsom motionären antydt, beviset hädanefter ej skulle komma att upplysa om annat än tid och ort samt ändamålet med handlingens uppvisande, utskottet betraktade detta såsom en förändring till det sämre, som utskottet ej kunde förorda;

att utskottet trott sig böra anmärka, att, äfven om det kunde anses riktigt att såsom en ovilkorlig pligt ålägga rättsökande att vid handlings ingifvande bifoga afskrift af densamma, en afskrift, bestyrkt endast af två enskilda, för rätten kända personer, sannolikt understun-

dom skulle vara så felaktigt verkställd, att dess användande kunde medföra förvillelse; samt slutligen

att då emellertid ett större tings utarbetande kräfde en tid af två till tre månader; då särskildt efter den af motionären omnämnda eldsolycka många rättsökande torde högeligen önska, att denna tid må kunna väsentligen förkortas, och då det måhända ej borde uteslutande bero af domarens välvilja, hvilken mången endast af försynthet ej påkallade, att rättsökande ej kan inom en ej alltför lång tid återfå ingifna handlingar, utskottet, som ansett, *dels* att den afskrift, hvilken för ändamålet borde inlemnas, skulle, för att bereda trygghet mot misstag, vara af domhafvanden i orten till riktigheten bestyrkt, *dels* att förkortning i den tid, inom hvilken till stadsdomstol ingifna handlingar må kunna återfås, ej lämpligen kunde ega rum, och *dels* att den tid, inom hvilken till landtdomstol ingifna handlingar finge återfordras, ej borde tagas kortare än sex dagar efter slutet af ordinarie rättegångsdagarne vid det ting, då handlingen inlemnades, med anledning af motionen hemstält,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, om ej lagstadgande borde utfärdas, hvarigenom sökande, som för vinnande af inteckning eller annat ändamål till landtdomstol ingifvit handling, berättigas att mot aflemnande af en utaf domhafvanden i orten bestyrkt afskrift deraf, inom viss kort tid, efter det beslut i ärendet meddelats, återfå handlingen.

. Denna hemställan har af Första Kammaren godkänts, hvarefter ärendet blifvit, jemlikt 63 § riksdagsordningen, öfverlemnadt till Andra Kammaren, som hänvisat detsamma till sitt tredje tillfälliga utskott.

Ehuru utskottet nogsammt inser, ej blott att med nu gällande rättegångsordning handlingar af sådan beskaffenhet, att de, för att kunna användas till det dermed afsedda ändamål, måste förses med bevis om meddelandet af den rättsåtgärd, för hvilken de till underdomstol inlemnats, svårligen kunna, på sätt motionären förestält sig, genast derifrån återbekommas, enär det väl i allmänhet ej gerna låta sig tänka, att en

domstol, särskildt på landet, vid hvilken å hvarje rättegångsdag, förutom andra mål och ärenden, en mängd ansökningsärenden af olika slag förekomma, skulle kunna utan förfång för öfriga rättsökande medhinna att egna hvarje dylikt ärende den tid och omsorgsfulla pröfning, som erfordras för att meddela beslut och derefter förse handlingen med bevis om den dermed verkställda åtgärden, än ock att vissa afsevärda svårigheter äfven torde möta för antagande af ett lagstadgande, hvarigenom tiden för landtdomstolarnes skyldighet att till sökande återställa af dem ingifna handlingar inskränktes så mycket, att motionärens syfte derigenom vunnes;

finner utskottet likväl det vara särdeles önskvärdt, att någon föreskrift meddelades, hvarigenom de af motionären framhållna olägenheter måtte kunna såvidt möjligt afhjelpas; och då utskottet dessutom ej betviflar, att vid den utredning frågan om ett lagförslag i motionens syfte helt visst lär komma att erhålla, innan detsamma varder af Kongl. Maj:t för Riksdagen förelagdt, de såväl härofvan som af Första Kammarens tillfälliga utskott påvisade svårigheter torde kunna i väsentlig mån undanröjas, får utskottet hemställa,

att Andra Kammaren ville biträda Första Kammarens ifrågavarande beslut.

Stockholm den 30 mars 1889.

På utskottets vägnar:

G. THESTRUP.